

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
Subscription per year \$4.00
Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

З'їзди Робітничо-Фармерських Організацій Закінчилися.

З'їзди робітничо-фармерських організацій, що відбувалися в залі Українського Робітничого Дому у Вінніпегу в тиждень від 17. до 22. січня — закінчилися і делегати роз'їхалися додому. Тяжко вкортці підсумувати цю тиждневу працю 116 делегатів і делегаток, що засідали днями й вечорами. Кожного дня наради починалися в 9-й годині рано й тягнулися до 1-ої або 2-ої години ночі з перервами лише по години на обід та вечеру. Навіть на їду не витрачувало часу, бо через цілий час з'їзду членкині вінніпегського жіночого відділу приготували їду для учасників з'їзду в малій салі нового будинку. З'їзди були солідарні, діловиті. Ні лишніх фраз, ні непотрібних суперечок, ні докорів. Коди була яка критика, то була вона товариська, конструктивна. З'їзди показали, що наші організації — ТУРФДім і Р.З.Т. — зросли не лише членством і маємком, але класовою свідомістю та урівнем знання своїх членів. Над всіми головними справами делегати пильно застановлялися, дискутували, а розібравши як слід, вирішували їх однодушно. Головні ухвали з'їздів ТУРФДім і Р.З.Т. були зясовані вже у відозвах цих з'їздів до українських робітників і фермерів Канади. Подробіці будуть зясовані у звітах з'їздів, що вийдуть окремими відбитками, будуть розіслані всім відділам і службим програмою організаційної та культурно-освітньої праці на 1927 рік. Вищий Освітній Курс і будова Укр. Роб. Дому в Торонто — ось дві найголовніші ухвали. Подробічний план В.О.К. ще не розроблений і взагалі він приїде на чергу пізніше, а будова Укр. Доб. Дому в Торонто вже почалася. Тож з'їзд ТУРФДім зняв у цій справі рішуче становище й сказав, що ціла організація, всі симпатичні, цілий свідомий робітничо-фармерський загаль повинні допомогти робітникам в Торонто збудувати Український Робітничий Дім. Кампанія за збіркою жертов на будову Укр. Роб. Дому в Торонто розпочнеться 15. лютого й відбудуватиметься до 15. березня, тоб-то цілий місяць. Кампанія мусить бути ударною та йти широким фронтом. Відділи й товариства ТУРФДім вже повинні до неї готуватися. Кампанію найкраще буде повести в такий спосіб, як ведуться пресові кампанії. Організації повинні у-строїти в тому місяці ряд підприємств, зайняти збірками й т. і. Кампанія за збіркою фондів на будову Укр. Роб. Дому в Торонто має бути тісно з'єднана з кампанією за збільшенням членства ТУРФДім, як про це говорилося у відозві з'їзду. Тож готуйтеся, товариші й товаришки, вчасно до цієї кампанії й гідно виконайте першу ухвалу з'їзду. Товариші в Торонто мусять мати свою прекрасну інституцію, яка буде інституцією цілої нашої організації. Піднесімо солідарно клич: Збудуємо Укр. Роб. Дім в Торонто! Подвоім членство Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім!

ВІДГУК ПРОТЕСТУ ПРОТИ БІЛОГО ТЕРОРУ В ПОЛЬЩІ.

З'їзди робітничо-фармерських організацій забрали у нас час і тому не було змоги доповідати й вчасно подати до відомо українського трудового народу, які наслідки мали ті численні протести проти білого терору в Польщі, що широкою хвилею покотилися по цілій Канаді. Ці протести найширший відгук в англійській пресі й тим оглянули частину своєї мети. Ми, що зацікавлені ці протестами, не віримо, що Пілсудський та його консуляти в Канаді чи Злуч. Державах підуть на уступки перед цими протестами. Але ми хотіли, щоб про злодійства та катівські вчинки польської шляхти дізналося читачою англійської газети населення Канади. А це не вийде на здоров'я ні польській шляхти, ні її представникам по цей бік океану, хоч вони набрали води в рот з приводу цих протестів. Англійська преса на заході і на сході Канади помістила резолюції, або головніші витяги з них, широко написала, поінформувала канадське населення про ці мітинги протесту українських робітників і фермерів. Повні резолюції з вміщеними у них фактами насильства польської шляхти над українським населенням Західної України вмістили такі англійські газети: "The Sault Daily Star", "The Border Cities Star" (Віндзор і Форд Сіті), "The St. Catharines Standard", "The Oshawa Daily Reform", "The Fort Frances Times", "The Medicine Hat News", "The Reporter" (Саскатун), "Vegreville Observer", "Moose Jaw Evening Times", "The Coleman Journal", "Drumeller Review", "The Timmins Advertiser". Більше чи менше написали про протестаційні віча, навіть уривки з резолюції, слідує англійські газети: вінніпегські "Free Press", "Tribune", "The Edmonton Journal", "The Edmonton Bulletin", венкуверська "The Evening Sun", "The Regina Daily Post", "Daily Graphic" (Портедж ля Прейрі, Ман.), "The Welland Tribune and Telegraph", "Times Journal" (Форт Вільям), "The Ottawa Citizen". Ми певні, що й інші газети вмістили резолюції, або написали про протестаційні віча, бо ми повище згадали лише про ті, які нам надіслані з місцевостей. Сотки тисяч канадських читачів англійської преси довідалися, як польська шляхта знущається над українським населенням, як пакує його в тюрми, судить на смертну кару, як катує в тюрмах, як позбавляє його української мови, культури. Ходачкова шляхта у Вінніпегу зробила спробу запротестувати на наш протест, але він випав білім й пройшов незаметно. Союзники українських патріотів з польської газети

"Сзас" написали брудний пашквіль, називаючи українських робітників Грицьками, Юрками, Гнатими й Васильями (здається, що найближчий і найвірніший союзник цієї ходачкової шляхти, Свистун, Василем називається). "Час" "доказує", що Пілсудський "не дозволяє обшарникам визискувати робітничі маси" та шось там мширить про "вільну Польщу". Але так само може співаги хіба хшанівським патріотам, а не українським робітникам і фермерам. Наші протести зробили своє. Величезна скідкість населення Канади почула про злодійства польської шляхти, а це якраз було головною частиною мети наших протестів.

МІЖНАРОДНЕ СЕЛЯНСТВО В БО-РОТБІ З КАПІТАЛОМ.

На початку січня ц. р. відбувся в Харкові Всеукраїнський З'їзд Комітетів Незалежного Селянства. На нєму був присутній секретар Селянського Інтернаціоналу т. Домбаль. В розмові зі співробітником харківських "Вістей" Домбаль зясував боротьбу селянства цілого світа з капіталістичним визиском. Ми тепер у селянському руху переживаємо такий період, каже т. Домбаль, коли селянство по багатьох країнах вступає в безпосередню збройну боротьбу з капіталом. В Хіні, Індонезії, Кореї, Індії, почасті Мексику та Полуудневій Америці селянство зі зброєю в руках бореться за свої класові права. По багатьох країнах ми спостерігаємо, як селянство, розчарувавшись в буржуазному аграрному реформізмі, стає на шлях самостійної боротьби та організації своїх селянських сил, шоб шляхом співробітництва з пролетаріатом відстояти свої класові права. Зупинившись на стані селянства в Польщі, Румунії, Болгарії, Литві, тов. Домбаль сказав, що в Польщі спостерігається виключне зростання революційних організацій селянства. Досить вказати, що робітничо-селянська громада в Західній Білорусі останніми місяцями збільшила число своїх членів на 65,000 осіб. Уряд Пілсудського збільшив терор проти селянських організацій, використовує всіх засобів, шоб розгромити організації революційного селянства в Польщі. Зокрема Пілсудський хоче спровокувати неорганізовані збройні виступи селянства, шоб зліквідувати селянські організації. В Болгарії, Румунії безперервно зростають ліві революційні течії по селянських організаціях. Особливо треба відзначити стан у Литві. Фашистський переворот у Литві є великий крок на шляху втрати Литвою її самостійності, перетворивши її на польську провінцію. Незабаром можна чекати створення польсько-литовської унії, що означатиме зміцнення влади польських поміщиків, воєнників, ксьондзів. Все це безперечно збільшить революційні настрої серед польсько-литовського селянства. Наприкінці тов. Домбаль говорив, що 5-ий Всеукраїнський З'їзд К.Н.С. повинен від імені трудового селянства України піднести голос протесту проти терору, що його зясує буржуазія й висловити свою солідарність з селянством інших країн, шоб бореться з капіталом. Шоб перебудувати сільське господарство на соціалістичне, особливо важливим є зміцнити господарство незалежників, розвинути кооперацію, збільшити колективізацію. Це створить базу для індустріалізації цілої країни. Отже Всеукраїнський з'їзд незалежників має не тільки величезне соціалістичне, а й величезне міжнародне.

ГАЛИЦЬКІ ПАТРІОТИ.

Українське народне відродження зродило в Галичині окремішній гурт людей, шоб звать себе патріотами, яким патріотизм став професією. Вийшовши з мас, затратили вони всі звязки з ними, не рахуючи тут професійних звязків з метою обдирання цих мас при всякій нагоді: в суді, церкві, банку, кооперативі, то-що. Патріотів не можна причислити до ніякої суспільної верстви. Не буржуї вони, хоч визнають буржуазний світогляд; ніби пролетарі, та проте найбільші вороги пролетаріату. Завягати противників пролетарської революції за те найвірніші слуги приватної власности. Республіканці — гордяться історичними князями і королями та деліють сні про віднову монархії хоч-би з Габсбургом на чолі. Поступовці, ба навіть вільнодумці, як шоб цього треба кому заявити, на ділі ісповідники найчорнішого клерикалізму. Уроджені плебей, вкрають себе залюбки смішними аристократичними титулами: президентів, директорів, радників. Не рідко ці всі титули сходяться у них в одній особі. З національного боку определяють себе дома чистокровними Українцями, а супроти поляків національними гермафродитами, бо мовляв, кожний з них має як не польську матір, то бодай вуйка Поляком (розумий: ренегатом). Іхня національна ідеологія спирається на мрійливій кошаччій, гайдамаччині, що боронили віру і запродували себе польській шляхті. Між собою завягати борці за народно волю, між чужими найдашевші продажники П. У своїй політиці не визнають ніяких соціальних клас, а творять одно національне, безпрограме обєднання, полишаючи своїм провідникам вільну руку

не" голосить "ясу, світляну будучність України" на взаємному ним шляху. Немає сумніву, шоб за цим предтечою і ревнителем "угоди" підуть зараз ріжні гуртки з "офіційним" УНДО, а вкінці пошкандибає туди і сам провід цього патріотичного обєднання. Коби тільки яко мога скорше, аби "баламутство не ширилося"... Начинається справді "здієсновання позитивних, творчих завдань в ширшому діапазоні".... "Світло".

В РУМУНСЬКОМУ ПЕКЛІ.

Львівське "Діло" в статті "Пекло" зупиняється на становищі української людности під кормигою румунських бояр. "Румунський режим, пише газета, на Буковині та в Бєсарабії в загальному схожий на польський режим на Волині з тою ріжницею, що на Волині хоч сям-так, хоч із великими перепонами, можуть пробиватися зародки організаційного руху на освітньому та економічному полі, тоді, як під Румунією панує безприкладне насильство у всіх ділянках громадського життя. Дикі, грабницькі ватаги сігуранци, земоразізоване, іржю хабарництва прожерте, неосвітчене урядництво, "патріотичне" студентство під покровом нездарного "парламентарного" уряду — ось ті темні сили, що протягом восьми років ведуть дикунський танок на пораненому тілі українського народу. "Недавно крайню дьявольську український сенатор Лукашевич, продовжує газета, виголосив в румунському сенаті незвичайно помірковану промову, в якій блідими фарбами змалював незавидне становище України під румунським ярмом. Понад мільон Українців, шоб заселюють суцільну територію, не мають ані одної української школи, ані приватної. 800 українських клас із 800 українськими вчителями, шоб були на Буковині після Австрії, закрито, українську мову не тільки як мову навчання, але й як предмет, прогнано зі шкіл, українські шкільні книжки заборонено. З університету в Чернівцях викинуто катедру української мови й літератури та катедру славістики. Всі українські культурні й освітні, а навіть благодійні товариства закрито, або розграблені, або розграблені. "Одночасно інтенсивно провадиться колонізація української території румунським елементом, а шоб її "виправдати", румунські "вчені" створили спеціальну теорію, немов-би український елемент складається із "зайдів" з Галичини. "На українську частину Буковини та на Бєсарабію поширено винятковий стан, який триває вже вісім років. Яка-будь робота не тільки політичного, але й освітнього чи господарського характеру є виключена і завято переслідуються. Зв'язок української інтелігенції з селянськими масами кваліфікується як злочин проти держави. Провокація, бандітизм і хуліганство, не зважаючи на винятковий стан, є звичайним явищем і характеризує собою режим під крилами всеильної сігуранци. Визначні реперовнені сподіваними протестантами проти румунського режиму; побої, знущання й середовичні тортури є складовою частиною пекельних відносин у румунських в'язницях. "Пекло — хіба це одно слово в силі віддати цілість жалких відносин, у яких під ботом дикого варварства живе понад мільон Українців". Додавати шось до змалюваної тут картини не доводиться. Треба тільки зауважити, шоб відносини на Волині, як бачимо з матеріалів, шоб подавалися в нас з інших західно-українських газет та почасті й із самого "Діла", зовсім такі нічим не ріжняться від відносин у румунському пеклі.

СОЮЗ УКР. РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

При кінці грудня м. р. відбувся в місті Нью-Йорку, в залі Українського Робітничого Дому, З'їзд Союзу Українських Робітничих Організацій, на який прибули делегати й делегатки з ріжних місцевостей Злучених Держав. В нарадах з'їзду брав також участь тов. Андрій Пашук, член комуністичної фракції до польського союму в Варшаві, який протягом пару місяців обїздив всі великі міста Злучених Держав, промовляючи на масових зібраннях українських робітників. По скінченню з'їзду т. Пашук опустив береги Америки і відїхав назад до рідного поневоленого краю, шоб там провадити далше працю над визволенням працюючих з під шляхетського гнету. Решта делегатів та делегаток, шоб брали участь в нарадах з'їзду Союзу Українських Робітничих Організацій, також роз'їхалися до своїх місцевостей, але не голіруч, а з важними обовязками, які на них наложив з'їзд. Тут треба зазначити, шоб Союз УРО це дуже молоденька організація. Її засновано в квітні 1924 року на першій українській робітничій конгресі в місті Нью-Йорку. Організація чисто освітнього характеру і шоб її така сама, як ТУРФДім в Канаді. З "Українських Шоденних Вістей" довідаємося, шоб на з'їзді обговорено до сїєї широко одну з найважливіших справ, а це організування жіночоробітниць в окремій організації, в Жіночу Секцію при Союзі УРО. До цієї пори в Злучених Державах було кілька жіночих товариств, але не мали вони ніякого офіційного центру, не мали вони витиченої дороги на чисто робітничо-класових та освітніх принципів. Кожне товариство працювало так, як хотіло, або так, як розуміло. Не було в тих товариствах товариської дисципліни та карности, як це є вже у наших відділах Жінсекції в Канаді. Але з часом воно все зривалося. Умовини життя і праці заставляли не лише робітницю, але й робітницю організуватися, а організація вже вчить товариської дисципліни і карности. Робітничая організація без участі в ній жіночоробітниць означає те саме, шоб й хата без господині. Тому є дуже важною справа організування жіночоробітниць при освітній організації. І коли товариші в Злучених Державах покладали вже підвални під жіночу організацію, то вона увінчується великим успіхом протягом короткого часу, поширять робітничі ради числом, збагатять їх знанням та навчить жити організаційним життям. Організування жіночоробітниць в жіночі секції при Союзі УРО в Злучених Державах привітають українські організовані робітниці в Канаді дуже радо. Хоч жовто-блакитна преса в Злучених Державах гостро виступає проти Союзу УРО, то товариші і товаришки не повинні звертати з це уваги. Це їхня робота. Вони все виступають проти змагань робітничої класи. Чим наші ради міцніють, тим більше вони виступають проти нас. Виступають навіть тоді, коли власними очима бачать, як під ними осувається беріг. Вони летять стрімголов, а ми йдемо вперед, бо нас кличе життя, заставляє історія. Союз УРО є тим провідником, який кличе українське робітництво в Злучених Державах — вперед!

"СНЕР ШАТС".

"І ПОЛЕ ПРОДАВ І РОБОТИ НЕМА..."

Оглянувши зі всіх боків листа, перечитавши його кілька разів і почали нарікати. — На війні чорт зна що пережив і ніколи не плакав, а тут... — Чого ви так нарікаєте? — питаю. — Чи нам нема чого нарікати? — А чого-ж? — Пише, шоб послати грошей, бо вже другий і останній морг пропаде... — А мов вже не пропаде!... — Як-то? — Продав останній кусок на подорож і вже більше нема. — То тепер спроваджує жінку й діти. — Та навіщо? — А шоб-ж буде робити? — Я самий не знаю. — А мене жінка і теща вислали до Канади заробити грошей, шоб докупити поля... — Ще докупите. — Поле продав і роботи нема... — А на живих нічого не заробили? — Заробив на "екстра генку" вісімдесят доларів, то й ті розтратив на живах! — Забрали компанії за поїзду, а решта пішло на вікт і такий дорібок! — сказав другий. — На початку жив, я стояв коло офісу з іншими, то поліцій казав, шоб арештує, як будемо "бомувати". "До доботи їдьте на жива!" — сказав нам. А тепер... — Тепер я ходжу попри поліційнтів, а їм ані гадки, — докінчив другий. — І поле продав і роботи нема, — повторював емігрант. — І до краю нема чого вертати. — Тут також нема чого бути, — скаржився один перед другим. — А ви вже дешо вислали жінку? — спитав я. — Я вислав десять доларів, то Поляки виплатили мой жінці сьдесятдесять злотих. Обтягнули змішне, якийсь податок і так пішло сорок злотих чортові в зуби. — А я вислав пять доларів в реєстрованім листі, то листа отримала, а п'ятку хтось витягнув! А я ось сьогодні дістав три листи від своїхів, які домагаються шифкартів. Кожний пише, шоб "мені відробити". А я самий, не маю роботи. Вони думають, шоб за всім місяцями моего побуту в Канаді я вже заробив так багато грошей, шоб можу ціле село спровадити. Але то не дивно. Я також так думаю, а зараз переконався. — Гай, гай! І поле продав і роботи кат має... Вони далше нарікали... Драпака.

ВИДАВНИЦТВА В КИЇВІ.
В Київі є 40 більш-менш чималих видавництв та книготорговельних організацій, коли не лічити ріжних дрібних представництв. Тут видається чотири великі газети, 21 періодичне видання (журналів та бюлетенів), та чимало періодичних збірників то-що. Усі робітників, шоб працюють у тій гаузі та об'єднуються в секції робітників преси, є на сьогодні 752, разом із безробітними членами секції — 1,002. Усе це люде, окрім частини технічного персоналу, високої кваліфікації, одних висококваліфікованих літературних робітників працює тепер 149 осіб. Крім цього, в Київі зосереджено чимало письменників. Досі місцевий комітет письменників, шоб правда, недавно заснувався, об'єднав найкваліфікованішу частину письменників і таких знайшлося в Київі аж 32 особи.

НОВА УКРАЇНЬКА ОПЕРА.
В Стрию (Західна Україна) силами аматорів виставлено нову оперу "Над Дніпром", шоб її написав проф. Євген Хвобростина на текст Олеся. Як сповіщає "Прагер Пресс", опера мала великий успіх.

Ситьовергелсє.